

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет:

Специалност: ГЕОГРАФИЯ

Г	Г	А	0	1	0	2	1	7

Магистърска програма: (код и наименование)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

География на почвите в България

Дисциплина: И 2 1 2

Преподавател: доц. д-р Александър Сарафов

Асистент: доц. д-р Александър Сарафов

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	15
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	20
	Доклад/Презентация	20
	Научно есе	-
	Курсов учебен проект	-
	Учебна екскурзия	-
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	50
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	10
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	10
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	5
9.	Изпит	75
Анотация на учебната дисциплина:		
Курсът има за цел да характеризира голямото разнообразие в почвената покривка на България и развитието на редица специфични за Югоизточна Европа почви. Проблемите на класификацията на почвите в България и корелирането им с чужди схеми и тези на ФАО намират също подобаващо място. Предмет на разглеждане са замърсяването на почвите, почвената ерозия и рационалното използване на почвените проучвания за нуждите на земеустройството. Особено внимание се обръща на въпросите, свързани с оценката на земята.		
Предварителни изисквания:		
➤ Основни термини и постановки от науката за почвата ➤ Специфичните процеси предизвикващи профилообразуване в природогеографските зони. ➤ Закономерностите в географското разпределение на почвите.		
Очаквани резултати:		
ще знаят: ➤ Баланса на почвено-географските регионални и ресурсни различия в страната ни. ➤ Принципите за характеризирание и определяне на агроекологичните райони. ще могат: ➤ Да използват събрана специфична почвена информация за нуждите на цялостно географско изследване. ➤ Да извършват обзорен анализ на съдържанието и разпределението на веществен почвен състав и на база открити прилики да обособяват локални почвени асоциации.		

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум 15 ч
1	Почвено-географски изследвания в България. Основоположници. Основни периоди.	1.5 часа

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

1.

2	Почвени ресурси на България. Степен на използване. Състояние на поземления фонд.	1 час
3	Почвено-географски районираня на България.	1 час
4	Корелация на почвената класификация в България с глобално приложимите класификации.	1 час
5	Зонални почвени типове в Северобългарската лесостепна зона. Риск от ерозия на почвата.	2 часа
6	Зонални почвени типове в Южнобългарската ксеротермална зона. Риск от ерозия на почвата.	2 часа
7	Почви в планинско-горската зона.	1 час
8	Азонални и интразонални почви	1 час
9	Рекултивация на почви. Земеползване на деградирани земи.	1.5 часа
10	Замърсяване на почвите.	1 час
11	Агроекологична оценка на почвените ресурси. Основни показатели, характеризиращи екологичните условия.	2 часа
	Тема - Упражнения	Хорариум 15 ч
1	Баланс на почвените ресурси в България	2 часа
2	Диагностика на почвите.	1 час
3	Режими на почвообразуване.	2 часа
4	Ерозия на почвите в България.	3 часа
5	Агрономична характеристика на определена територия на основа на анализ на почвени карти в М 1 : 25 000 и М 1 : 100 000 и информацията, съдържаща се в очерците към тях.	3 часа
6	Агроекологично райониране на избрани култури.	2 часа
7	Проблеми на почвения мониторинг.	1 час
8	Законодателство за опазване на почвите.	1 час

2. Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Науката за почвите в България.
2	Почвено-географски районираня в България.
3	Почвени ресурси.
4	Диагностика на почвите.
5	Класификация на почвите
6	Зонални почвени типове в Северобългарската лесостепна зона
7	Зонални почвени типове в Южнобългарската ксеротермална зона.
8	Почви в планинско-горската зона.
9	Примитивни почви.
8.	Торфени и блатни почви. Засолени и антропогенни почви.
9.	Рекултивация на почвите.
10.	Земеползване на деградирани земи.
11.	Риск от ерозия на почвата.
12.	Замърсяване на почвите.
13.	Агроекологична оценка на почвените ресурси.
14	Законодателство за опазване на почвите.

Библиография

Основна:

1. Атанасов, И. и др. Кратък речник на научните термини в почвознанието София, Изд. ПъблишСайСет-Еко. 2009.
2. Вълев, В. и др. Агроекологичните ресурси на България, база за проектиране в земеделието. НЦАН,ИПГ"Н.Пушкаргов"С.2004.
3. Койнов, В. и др. Почвено-географско райониране на България. – С., БАН, 1974
4. Пенков, М. и др. Класификация и диагностика на почвите в България във връзка със земеразделянето. – С., Земиздат, 1992
5. Нинов, Н. Почвите в България – В: География на България. С. Форком. 2002
6. Райков, Л. Проблеми на замърсяването на почвата. – С., 1984
7. Риск от ерозия на почвата в България и препоръки за почвозащитно ползване на земеделските земи. под. ред. на Светла Русева, част I и II. София, Изд. ПъблишСайСет-Еко. 2010.
8. Сарафов, Ал. Ръководство за практически занятия по география на почвите, Варна, Малео, 2000 г.
9. Сарафов, Ал. Нова интерпретация на почвената покривка в България. Год. на СУ, ГГФ, кн.2 – География, т.102, 2010.
10. Станев, Ив. Почвена ерозия и борбата с нея. – С., Техника, 1979
11. Хершкович, Е. Агроклиматични ресурси на България. – С., БАН, 1984

Допълнителна:

1. Желязков, П и др. Горско почвознание, Матком, С. 2004.
2. Сарафов, Ал., Н. Николова, Б. Георгиев Мониторинг и бонитация на почвено-климатични условия за отглеждане на земеделски култури в необлагодетелствани планински райони. Год. на СУ, ГГФ, кн.2 – География, т.107, 2016. стр. 55-70).
3. Сарафов. Ал. Червени глинести почви в България. VII-а Научна конференция “География и регионално развитие”. гр. Созопол, 25-27 септември 2009. Фондация „ЛОПС” 2010
4. Филиповски, Г. Класификация на почвите на Република Македонија, Скопие, МАН, 2006
5. Encyclopedia of soil science. Springer, 2008, Hetherland.
6. Keys to Soil Taxonomy by Soil Survey Staff. SMSS Technical Monograph No. 19 Fofth Edition, 1990. Virginia Polytechnic Institute and State University
7. Physical Methods of Soil Characterization, ed. Behari, Narosa Publishing house, New Delhi, 2001.
8. Soil Atlas Of Europe. Joint Research Centre, European Commission, 2005
9. Soil Map For Eurpe 1:1000000, Joint Research Centre, European Commission, 2001.

Дата: 20.08.2017 г.

Съставил: доц. д-р Ал. Сарафов